GAZETA KRAKOWSKA

Nro 74.

Z KRAKOWA DNIA 16 WRZESNIA 1818 Roku WE SZRODĘ

— Z Krakowa. —

Zgromadzenie nadzwyczayne Reprezentacyi Kraiewey, na posiedzeniu swoim dnia wczorayszego odbytem uwiadomione przez Senat Rządzący, iż Wysoka Kommissyia Organizacyyna dzień dzisieyszy iako dzień imienia Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego, Protektora kraiu Naszego, do oddania Oryginalney rozwiniętey Konstytucyi, na ręce Senatu przeznaczyła, zebrało się w mieyscu zwyczaynem swych posiedzeń.

Przy podniesieniu Laski JW. Prezyduiący, doniosł Zgromadzeniu Reprezentacyynemu, iż w skutku odezwy Wysokiego Senatu Rządzącego dnia 9 Września r. b. od Nr. 2899, która na wczorayszem posiedzeniu była odczytaną, odebrał tłómaczenia rozwiniętey Konstytucyi maiące bydź poświadczone, uskutecznione stosownie do uwag Delegowaney Kommissyi przez Izbę na dniu 9 Września r. b. przyiętych. Po przeczytaniu zatem Protokołu wczorayszey Sessyi i przeyrzeniu tychże tłómaczeń, za zdaniem Rapportu przez JJWW. Reprezentantów Czaykowskiego i Mąkolskiego iako exemplarz tłómaczeń rozwiniętey Konstytucyi iest w myśl Uchwały Seymowey dnia 9 Września r. b. spisany, rozkazał JW. Prezyduiący otworzyć Salę Seymową, a tak gdy Kapituła Katedralna, Sąd Appellacyyny, Sędziowie Pokoiu Akademiia i Trybunał I. Instancyi zabrali mieysca oznaczone, niemniey po zgromadzeniu się licznem Obywateli i gości, wezwał JW. Prezyduiący stosownie do wczorayszey Uchwały JJWW. Reprezentantów X. Dubieckiego i Trzcińskiego, aby udawszy się do Wysokiego Senatu Rządzącego tenże uwiadomili, że Izba Reprezentacyi, na przyięcie Jego iest gotowa.—Powróciwszy JJWW. Delegowani donieśli Izbie o maiącem niezwłocznie nastąpić przybyciu Wysokiego Senatu Rządzącego; co gdy istotnie nastąpiło, JW. Prezyduiący imieniem Reprezentacyi Narodowey powitawszy przybywaiący Senat zaprosił do zaięcia przeznaconego sobie mieysca.

Poczem JW. Prezes Senatu delegował JJWW. Senatorów Michalowskiego, i Hubego, zaś JW. Prezyduiący, JJWW. Reprezentantów Mieroszewskiego, Sołtyko-

wicza i Trzebińskiego do zaproszenia JJ. WW. Pełnomocnych Kommissarzy. Delegowani tym sposobem spólnie JJWW. Senatorowie i Reprezentanci udawszy się do JJWW. Kommissarzy Pełnomocnych wraz z temiż przy assystencyi W. Pułkownika, Kommendanta Milicyi i dwóch JJPP. Officerów od służby honorowey do Sali obrad przybyli.

JJWW. Pełnomocni Kommissarze zaiąwszy swe mieysca w głosach koleyno mianych, wystawili Łaskawość Nayiaśnieyszych Trzech Monarchów, Protektorów kraiu tego, w nadaniu mu Konstytucyi na zasadach prawdziwey liberalności opartey, wymieniaiąc daley, Ciż JJWW. Kommissarze pożytki iakie dla wszystkich mieszkańców z posady kraiowey i iego przeznaczenia wypływaią, wystawuiąc niemniey obraz trzech letnich swych prac w urządzeniu kraiu tego, wskazali, iż iedynie ściste zachowanie teyże Konstytucyi źrodłem uszczęśliwienia powszechnego bydź może.

Po głosach JJWW. Kommissarzy Karta Konstytucyyna w tłómaczeniu polskim i łacińskim przez W. Matakiewicza, Pisarza Sądu Appellacyynego iako Sekretarza Wysokiey Kommissyi Organizacyyney, przedstawiona Prezyduiącemu z kolei w Wysokiey Kommissyi Organizacyyney JW. Baronowi de Reibnitz Kommissarzowi Nayiaśnieyszego Króla Pruskiego, przez tegoż oddaną została w ręce JW. Prezesa Senatu i JW. Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów, którzy Ją wraz z Wysokim Senatem i JJWW. Reprezentantami podpisali.

Gdy podpisanie uskutecznionym zostało JW. Prezes Senatu wraz z JW. Prezyduiącym w Zgromadzeniu Reprezentantów oddali też rozwiniętą Konstytucyią w tłómaczeniach polskim i łacińskim JJWW. Kommissarzom Pełnomocnym, którzy podpisy poświadczyli, a nakoniec rozwinięta oryginalna Konstytucyia i Jey tłómaczenia przez JJWW. Kommissarzy oddana zostala na ręce JW. Stanisława Hrabi Wodzickiego Prezesa Senatu, do złożenia Jey w Archiwum Rządu kraiu tego; poczem

JW. Prezes Senatu i JW. Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantów zabrawszy głosy w imieniu Rządu i mieszkańców kraju oświadczyli dzięki Nayiaśnieyszym Monarchom i Protektorom za nadana Krajowi Konstytucya, a JW. Prezes Senatu oddał JJWW. Pełnomocnym Kommissarzom upominek, który z Woli Rządu na pamiątkę Ich prac dla szczęścia kraju tego, podiętych, na złotym kruszczu wybitym został. — W tem mieyscu JW. Nikorowicz Prezes Sądu Appellacyinego maiąc dany sobie głos, doniósł całemu Zgromadzeniu, iż dla uswietnienia tego tak znakomitego dnia, dla kraju tuteyszego, Wysoki Senat na uczyniony rapport łączny Sądu Appellacyinego i Trybunału pierwszey Instancyi używaiąc chlubney prerogatywy Konstytucyą Mu nadaney, siedmiu za mnieysze występki na poprawczą Karę wskazanym osobom, które w czasie pełnienia kary skromnemi i pracowitemi bydź się okazawszy, uczyniły nadzieie powrócenia na drogę cnoty, resztę kary darował.

Nakoniec JW. Prezyduiący Zgromadzenie to Nadzwyczayne Reprezentacyi Narodowey po dopełnieniu celu Jego zwołania; za rozwiązane ogłosiwszy; wraz z JJWW. Pełnomocnemi Kommissarzami Wysokim Rządzącym Senatem JJWW. Repre-

zentantami, Władzami Krajowemi i Zgromadzoną publicznością dla podziękowania Naywyższemu do Kościoła farnego P. Maryi udał się.

Mąkolski, Sekr. Seymowy.

Opisanie dalszey uroczystości dnia tegoż.

Poprzedzaiące Urzędowe doniesienie zawiadomia, iakim sposobem nastąpiło uroczyste oddanie Konstytucyi w Gmachu wielokrotnemi Polskiey sławy zaszczyconym Epokami. — W Sali Seymowey pod okazałym Tronem były umieszczone Wizerunki Trzech Nayiaśnieyszych Monarchów, Protektorów, a pod niemi Pełnomocnych Ich Kommissarzy.

W czasie podpisów Reprezentacyi kraiowey na tłómaczeniach rozwiniętey Konstytucyi, i oddawania Jey przez JJWW. Kommissarzy w ręce JW. Prezesa Senatu odezwały się wszystkich Kościołów dzwony, i wystrzały z dział.

Po skończonym tym obrzędzie, JJWW. pełnomocni Kommissarze, Senat, Władze kraiowe, przepisanym w Programmacie porządkiem, udali się do Kościoła Panny Maryi.

Młodzież szkolna na dwóma uszykowana rzędami, wszystkie z Chorągwiami Cechy, i lud, assystowali tey uroczystości.

Po odprawioney wotywie w Kościele Panny Maryi, odśpiewaniu *Te Deum*, na którem to nabożeństwie pozostałe ieszcze wynoszących się z Krakowa Władz Królestwa Polskiego oddziały z powodu rocznicy Urodzin Nayiaśnieyszego Alexandra były obecnemi, i po odśpiewaniu Hymnu za pomyślność tey nowey Rzeczypospolitey, przez Amatorów Muzyki, złożonego, o godzinie trzeciey zaproszeni na Obiad Rządowy, zgromadzili się w wspaniałey Sali Jmć Pana Knotza.

Ozdobnie przybrane Stoły przeszło na 200 Osób, zaymowali JJWW. Kommissarze Pełnomocni, Władze kraiowe, Obywatele, Władze Województwa Krakowskiego, niemniey Obywatele z sąsiedzkich kraiów.

Przeminąć tu nie można, iż w liczbie Gości znaydował się P. Librowski Obywatel Miasta Krakowa 114 lat liczący. — Szanowny i piękny ten Starzec, którego srebrny włos okrywał barki, a śnieżna broda nadobnie przy Staropolskim odbiiała stroiu, czynił zaletę przeszłości, z czerstwego zdrowia, i pomnażał obecnych radość przyiemnemi zaymuiąc ich rozmowami.

Wesołość była krasą tey uczty, gdy pożądane od wszystkich, wniesione zostało przez JW. Prezesa Senatu zdrowie: *Wdzięczność dla Nayiaśnieyszych Protektorów naszych.* — Któremu iednomyślny odgłos *Niech żyią* towarzyszył.

JW. Hrabia Szweerts - Spork, Kommissarz, Pełnomocny N. Cesarza Austryiackiego, wniosł Toast: *Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego, którego dzień Imienin dziś iest święconym.*

Następnie JJWW. Pełnomocni Kommissarze spełnili Toast: *Pomyślności Rządu i Ludu Krakowskiego.*

W czasie spełnionego Toastu Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego, gdy ieden z blisko siedzących do wspomnionego wyżey Szanownego Starca P. Librowskiego odezwał się: i oby ten dobry Monarcha liczyć mógł te lata, które WMPan! Starzec idąc za poruszeniem Serca swego natychmiast odpowiedział: *wiek mój nadto krotki dla tak Dobrego Monarchy!*

Przy spełnianiu powyżey wspomnionych Toastów działa odzywały się; a obok wesołości uczty i ludzkość prze pomnianą

nie była; albowiem podpisaną została przez goszczących Składka kilka Tysięcy Złot: Pol. wynosząca, na zapomożenię biednych familii przybyłych z Zagranicy w celu założenia bawełniany fabryki.

Tym czasem radość powszechna po całym szerzyła się Mieście. — Lud choynie był częstowany trunkami na wszystkich otwartych mieyscach, wystawione drzewo masztowe z nagrodami dla nayzręczniey-szych, potem piekny faierwerk spalony, do poźney nocy wesołą sprawiały rozrywkę.

Za nadeyściem mroku całe Miasto oświecone rzęsistym gorzało ogniem między innemi dały się widzieć transparenta.

Na Sukiennicach Herb Miasta z napisem:

Constitutionis perfectio
Fons laetitiae publicae

Na domie JW. Kommissarza Miączyńskiego w tysiącach lamp, iaśniała Cyfra N. Alexandra w przezroczu, pod którą był napis:

Nomen Alexandri Cracia celebratur in Urbe
Heic Protectoris; Regis ubiqve Patris.

Na domie JW. Prezesa Senatu rzesisto oświeconym przeźrocz wyrażał Trzy Cyfry Nayiaśnieszych Protektorów z napisem:

Dobroczyńcow Krakowa dostoyne Jmiona
Powtarzać ze czcią będzie potomność
zdziwiona.

Na domie JW Marszałka Seymowego dał się widzieć Przeźrocz, wyrażaiący Stolik draperyą pokryty, na którym Wezgłowie, a na nim, księga otwarta z napisem: Konstytucya Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu, nad książką Sława, niżey napis następuiący:

. . . . *Księga ta Zawiera*
Przyszłego szczęścia Zarody
Całość Waszą i swobody.

Na domie JW. X. Dunieckiego Reprezentanta Gminy 6 dała się widzieć w Przeźroczu w promieniach *Księga* **Konstytucyi** z napisem w górze:

Haec dies coronat opus

A niżey wiersze następuiące.

Qua Dea sublimi vehitur per inania curru
An Juno? An Pallas? An Venus ipsa venit?
Si genus inspicias, Juno, si scripta, Minerva
Si species oculos, Mater Amoris erit

Zakończył uroczystość świetny bal w sławnym z swego założenia i wielkości rzadko gdzie widzieć się mogącym gmachu Sukiennic. — Jch środek wystawiaiący ogromną Salę był wspaniale oświecony; wykwintność ozdób i gościnność zdawały się walczyć o pierwszeństwo; znaydowało się tam kilka tysięcy osób, płci oboiey.

W końcach tey niezmierney Sali muzyka na chórach powtarzała koleyno śpiewy patryotyczne, przeplatane odgrywaniem tańców narodowych.

Wesołość była hasłem goszczących, którzy przy wschodzący dopiero iutrzence z mieysca tego publiczney Uciechy, na spoczynek udali się.

Z *Petersburga d. 12 Sierpnia d. k.*

Stanisław Hrabia Potocki, syn zmarłego ś. p. Jenerała piechoty Felixa Hrabi Potockiego, przeznaczony do kollegiium Państwa spraw zagranicznych i mianowany Kamerjunkrem dworu N. Cesarza został.

Na mieysce sprawuiącego obowiązki cywilnego Gubernatora Gruzyi, mianowany został Jenerał - Major Chowen.

Rządzący Senat, przez ukaz okolny do władz Guberniialnych całego Państwa, pod dniem 24 Lipca obwieścił, iż Hrabia

Nesselrode, Radca tayny, obiął napowrót sprawowanie kollegiium Państwa spraw zagranicznych, które na czas iego oddalenia się do Moskwy, powierzone było Rzeczywistemu Radcy Stanu Ubri.

Dnia 30 z. m. przez Metropolitę Michała uroczyście poświęconą tu została cerkiew Wniebowstąpienia Pańskiego, nowowystawiona przy szpitalu morskim. Po obrzędach śś. nastąpił obiad dany przez członków admiralicyi, po którym goście oglądali szpital, dobrze urządzony.

W Kursku na iarmarku tegorocznym było towarów na 14,000,000 rubli; a samego wina kraiowego, z okolic Taganrogu, Nieżyna, Odessy, Kizlaru, i wódki na 700,000 rubli; ryby solonéy z Dońskich osad na 600,000 rubli; koni na 850,000 rubli i różnych robót wełnisnych wieyskich na 150,000 rubli: iarmark trwał dni 12.

Od rozpoczęcia się żeglugi do polowy Czerwca, przybyło do portów Bessarabii Reńskiego i Izmayłowskiego statków handlowych 116; Tureckich kirlassów czyli płytów z Galackiego portu 96, z ładunkiem 346,177 rub: 40 k. wartości, a w monecie cudzoziemskiey 226,600 lewek. Wyszło zaś wszelkich statków 192, z ładunkiem na 1,336,728 rubli 80 k. ass. Spodziewaią się, że port nowo założony w Reni wiele się przyłoży do zakwitnienia kraiowego w okolicach tych przemysłu.

Z Londynu d. 29 Sierpnia.

Królowa znowu iest słabsza.

Fabryczni robotnicy nie robią iuż dwa miesiące; utrzymanie ich przez ten czas rachuiąc codziennie na głowę po 6 pencow, wynosi 23,000 f. szt. Nie wiadomo zatem z czego się utrzymuią. P. Gray ieden z fabrykantów, nie chcąc ustać z swoią fabryką i korzystać z ustania innych, utrzymał za powiększeniem płacy 500 robotników. Inni właściciele fabryk nie chcą dla tego powiększyć robotnikom płacy, iż nie potrafiliby dać swoich towarów po takiey samey cenie iak zagranicą, gdzie tak dobre iak w Anglii robią i robotnik daleko iest tańszy. — Przed kilku dniami było znowu w Manszestrze zaburzenie; uspokoiono go, ale robotnicy obstaią przy powiększeniu płacy i niechcą iść do roboty.

Zapewniaią, iż liczba bawiących teraz we Francyi Anglików do 62,000 wynosi, którzy wraz z woyskiem Angielskiem we Francyi trawią codziennie do 50,000 fr. szt. a zatem rocznie wychodzi z kraiu do 18 mill. f. szt. Pomiędzy temi podrożuiącemi znayduie się iednak wielu kupcow; inni podrożuią dla tańszego życia za granicą. W Szwaycaryi oszczędność Anglików stała się nawet przysłowiem: dawniey podrożowali iako Lordowie, poźniey iako szlachta, a teraz iako prości ludzie.

Gazeta goniec donosi, że Ziednoczone Stany północney Ameryki wysłały deputewanego nazwiskiem Jrwin do Karakas. Ten udał się wgłąb Wenezueli, mowił z Brionem i Boliwarem, (a zatem ostatni żyie,) i nie znalazł tak korzystnego położenia powstańców, iak go opisuią.

Bonaparte iest od niejakiego czasu bardzo zamyślonym i gniewliwym. Nie ieden przeminie dzień, w którym ani słowa nie przemówi i znakami tylko obiawia swą wolą, i gdy go nie zrozumieią i co innego, nadto, co on myślał przyniesą, rzuca oknem i lub na łep przynoszącego, nie powiadaiąc czego chciał. Często wybiie nawet swoiego Marengo, (koneika) który

iest iedyną iego zabawą. Z opisu swoiego życia przez Debreuil bardzo iest nie kontent i kilka już z niego kart podarł.

Ciągle rozszerzaią ieszcze gmach Brigthon, który chcą podobnym do Kremlu w Moskwie zrobić.

Bankier Baring miał z Francuzkim Ministrem Corvetto nową zawrzeć umowę względem 22 mill. fr. w papierach Francuzkich po 72 za 100.

W. Xżę Rossyyski Michał przybył do Dublina, gdzie z naywiększemi uroczystościami był przyięty.

Król Francuzki darował Królewiczowi Xciu Kambridge przepyszną zastawę do herbaty z porcelanowey Sewerskiey rękodzielni.

W okolicach Londynu pokazało się mnóstwo dzikich kaczek, z których zawiele się wnoszą przyszłą zimę.

Podług doniesień z Algieru, nowy Dey Algierski z powodu ubytey ludności przez morową chorobę, rozkazał wszystkich nie żonatych mężczyzn nad 20 lat maiących wyprowadzić na rynek i na wzór swoiego poprzednika kiiami do ożenienia zachęcić.

Z prywatnych listów dowiaduiemy się, iż rząd Buenos-Ayres na przełożenie kupców Angielskich dotychczasowe cło, za rządu Hiszpańskiego ustanowione, od Angielskich towarów postanowił o 50 od 100 zmnieyszyć i w krótce wydać ma w tey mierze wyrok. — Też listy donoszą, iż woyska Portugalskie w Montevideo, których liczba do 12,000 ludzi wynosi, naprawiły dawne warownie Colonia zwane i port Montevideo dla wszystkich przyiacielskich narodów otworzyły. Portugalczykowie posiadaią cały brzeg wschodni rzeki Plata aż do Uraguay, a od tego mieysca zaymuie resztę brzegu Artigas.

Z Paryża d. 29 Sierpnia.

Monitor zawiera instrukcyią względem powołań do woyska stosownie do 2go tytułu ustawy d. 10 Marca 1818 o zaciągu. Instrukcyią tę wydał minister woyny pod d. 12 b. m. i składa się z 4 tytułów i 127 artykułów. Pierwszy tytuł tyczę się podziału kontyngensów na okręgi; drugi zawiera listę podlegaiących zaciągowi; trzeci przepisuie postępowanie Poupiefektów co do tego czynu, a czwarty postępowanie rady rewizyyney. Minister woyny rozesłał pod d. 14 b. m. powyższą instrukcyią do wszystkich Prefektów z potrzebnemi objaśnieniami. — Dalszey zaś Monitor zawiera następuiące Królewskie rozporządzenie pod d. 20 Sierpnia: "W moc artykułów 5, 6 i 7 ustawy z d. 10 Marca 1818 które zupełny stan woyska na czas pokoiu i klassy z których ma bydź w r. 1818 dopełnione uzupełniony, na departamenta, okręgi i powiaty Francyi podzieliły, postanowiliśmy i stanowiemy 1) z każdey klassy r. 1816 i 1817 będzie 40,000 ludzi do woyska powołanych; 2) podział tych 80,000 na departamenta nastąpi podług dołączonego tu poczetu; 3) z rzeczonych 80,000 ludzi z klass r. 1816 i 1817 oddaie się pod rozporządzenie Ministra woyny 40,000 ludzi do umieszczenia ich zaraz w czynney służbie; 4) pozostałe zaś 40,000 służyć maią do zastąpienia wychodzących w r. b. ze służby podofficerów i żołnierzy, tak ażeby batalliony liniiowego woyska stosownie do rozporządzenia z d. 3 Sierpnia 1815 zawsze były w zupełności."

Drugie rozporządzenie Królewskie zatwierdza assekuracyyną ogniową kompaniią w Rouen na lat 30, która rozpocz-

nie swoie działania, skoro za 10 mill. fr. zaręczonego zostanie nieruchomego majątku.

Gdy wczoray przeieżdżał Król około posągu Henryka IV, rozkazał stanąć, i z odkrytą głową przeszło 10 minut iemu się przypatrywał.

Xiże Wellington wyiechał z tąd d. 28 rano do Kolmaru.

Umarła tu w 85 roku życia Xiężna Mortmorency.

Poseł Pruski Hr. Goltz dał tu d. 26 b. m. wielki dyplomatyczny obiad.

W roku ieszcze 1816 wydał Król rozkaz, aby na mieysce kruszczowego posągu Ludwika XIII na koniu, który d. 27 Listopada 1639 na placu Królewskim postawiony, a w r. 1792 zburzony został, postawić posąg z białego marmuru. P. Dupaty odebrał niedawno zlecenie wygotowania takowego posągu.

Xiężna Montebello (wdowa po Marszałku Lannes) przez szacunek dla zmarłego iey męża przyiętą została w Auch w przeieździe do wód do Bagneres muzyką wieczorną.

Na mowę, którą przy odsłonieniu posągu Henryka IV. Margr. Barbé Marbois w imieniu podpisujących składki na rzeczony pomnik miał, odpowiedział Król; "Mocno poruszony zostałem uczuciami, które mi w Pan wynurzyłeś. Z naywiększą wdzięcznością przyymuię dar ludu Francuzkiego, ten pomnik, który z dobrowolnych składek tak bogatego iako i nayuboższey wdowy wystawiony został. Na widok tego posągu powiedzą Francuz: Kochał nas i dzieci iego zapewne nas kochaią. Potomkowie zaś dobrego tego Króla powiedzą; Zasłużemy sobie na taką iaką on posiadał miłość! W niey znaydziemy rękoymią połączenia wszystkich partyy, zapomnienie wszystkich błędów i wróżbę szczęścia Francyi. Oby niebo wysłuchać chciało te moie życzenia, które są naydroższemi dla serca mego.„

Admirał Sidney Smith, iako prezes przeciw rozboyniczego towarzystwa, oznaymić każe, iż podług doniesień pod d. 1 Czerwca r. b. teraźnieyszy Dey nietylko córki i kobiety Europeyczyków, które iego poprzednik Aly Hodgia, gwałtem do swoiego seraiu zabrać kazał, uwolnić, ale nawet za wyrządzoną im krzywdę pieniądzmi wynagrodzić kazał, i że wszystkie korsarskie okręty rozbroione zostały, i teraźnieyszy Dey, który iest bardzo umiarkowany, nie wyszle ich w tym roku na morze. Prace przeciw rozboyniczego towarzystwa zbliżaią się do końca; iego czynności w Paryżu ustaią; prezes wyieżdża i mający do niego pretenssyie wezwanemi są do zgłaszania się z niemi.

Przybył tu nowy Poseł Szwedzki Hr. Löwenhielm.

Dwor Madrycki podał do wszystkich Dworów protestacyią przeciw zaięciu przez Amerykanów Pensakoli.

Król wyznaczył każdemu z dzieci Troncon de Coudray, znanemu obrońcy Królowey Małżonki Ludwika XVI. który na wygnaniu umarł, po 1500 fr. roczney pensyi.

Deputacyia municypalności Paryzkiey dziękowała Królowi d. 26 b. m. za darowany iey wizerunek, który w sali ratuszney umieszczony został. Król rzekł do niey: "Życzę sobie, bym mógł bydź naśladowcą Henryka IV. Ile razy na ten wizerunek spoyrzycie, przypomniycie sobie przynaymniey, iż pomiędzy wami znayduie się wasz przyiaciel.„ Wizerunek ten u-

umieszczony iest na przeciwko wizerunku Ludwika XVI.

Wychodzące tu pismo Minerwa umieściło następuiącą odezwą do Ministrów: — "Stańcie szczerze na czele narodu, a nie będziecie mieli potrzeby lękać się żadnego buntu. Grożnym głosem domagaią się od was prerogatyw, dostoyności i urzędów; lecz narod pragnie tylko spokoyności, wolności i bezpieczeństwa. Powróceie mu wydarte prawa, dopełniycie iego żądania, a każdy, kto tylko iest dobrym Francuzem, imiona wasze z wdzięcznością wspominać i błogosławić będzie. Dowiaduiemy się o rozpuszczeniu gwardyi narodowey w Niceï, od którey po większey części właścicieli Protestantów wyłączono; prawdziwi przyiaciele wolności cieszą się z tego kroku, którego się od dwóch lat na próżno domagali."

Na posiedzeniu tuteyszey Akademii umieiętności P. Percy imieniem Kommissyi zdał sprawę o piśmie Pana Laennec lekarza w szpitalu Nekera względem nowego sposobu poznawania stanu chorego, za pomocą którego nierównie dokładniey, niż dotąd poznać można rozmaite choroby płuc i serca. Własność, iaką maią trąby głosowe i t. d. w przesyłaniu do ucha dźwięku, poddała temu lekarzowi myśl dochodzenia przez podobne narzędzia rozmaitych poruszeń dzieiących się w piersiach, i ich związku ze stanem zdrowia lub choroby. Tak rozważone głos, oddychanie i bicie serca okazały mu pewne znaki niektórych chorób, których się w teraźnieyszym stanie sztuki lekarskiey domyślano tylko. Jeden n. p. z tych znaków wykazuie byt wrzodów płucowych, ich rozległość, ich stan pełności lub wydrążenia, i gęstość zamykaiącey się materyi. Narzędziem używanem do tego przez Pana Laennec iest cylinder drewniany, który stosownie do gatunku dochodzenia stanu chorego, powinien bydź pełny, albo całkowicie wydrążony, lub rozszerzony na iednym końcu w kształcie trąbki. —— Podług zdaney o tem piśmie sprawy i doświadczeń, sposób takowy rzeczonego lekarza okazuie się bydź dobrem, a razem iest prosty.

Z Sztokolmu d. 25 Sierpnia.

Założone tu przez Karóla III teatry Królewskie opery i dramatyczny, których dyrektorem był wysłany teraz na posła do Paryża Jenerał Hr. Lövenhielm, zniesione teraz zostały. Część baletników udała się do Paryża i Peterzburga, a pierwsi aktorowie do Finlandyi, gdzie starać się będą wyrobić sobie przywiley na założenie teatru w stolicy tego kraiu Helsingfors. Spiewaczka Pani Casagli, rodem Szwedka poiechała do Włoch. Większa część izb w domu opery iest na mieszkanie naięta, a teatr dramatyczny będzie, iak sądzą, rozebrany dla rozprzestrzenienia nowego placu parady woyskowey, na którym założono iuż fondament na posąg Karola XIII.

Założona przez Naczelnego wodza artyleryi, Jenerała Cardel, w zakupioney niedaleko stolicy wsi Marienberg szkoła wyzszey artyleryi urządzona teraz iest zupełnie na 32 uczniów, i znakomitemi nauczycielami, biblioteką potrzebnemi warsztatami i ludwisarnią opatrzona. Oblegaiąca artylerya przeniesiona tam z miasta i w koszarach umieszczona została.

Prezydent Ziednoczonych Stanów północney Ameryki mianował Kupców Murray w Gotenburgu, i P. Erskin w Sztokólmie konsulami swoiego narodu w tych miastach.

P. Wilkins mianowany został Wice-konsulem Szwedzkim w Odessie.

Minister sprawiedliwości H. Gollenberg, iako prezes tymczasowego rządu podczas niebytności Króla, dał d. 21 b. m. iako w rocznicę obrania na tron teraźnieyszego Króla wielki obiad.

DODATEK DO Nro 74. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16. WRZEŚNIA 1818 Roku WE SZRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności W. M. i Okręgu Krakowa

Nie może utaić pociechy iaką mu sprawiło uleczenie kilku ubogich, za pomocą kąpieli w Krzeszowicach; równie i wdzięczności, którą iest przeniknione ku dobroczynnemu właścicielowi wód tych siarczanych. Korzystaiąc bowiem z funduszu od dawna przez ś p. JO. Xiężną Lubomierską, założonego, aby ubodzy bezpłatnie do tych siarczanych i powszechnie chwalonych wód przypuszczeni opatrywani, a nawet kosztem mieyscowego Skarbu żywieni byli, przesyłało Towarzystwo, każdych dwoch tygodni następnie przez ciąg pory przyzwoitey, kilkoro ubogich, których Szanowny Członek T. D. Wżny Woźniakowski, Doktor M. i Professor Uniwersytetu, uznał za potrzebuiących takowego środka. Wielu z pomiędzy tych, ulgę w cierpieniach znalazło, wszyscy błogosławią wspaniały zakład i nieprzepomnienie o biedzących się z podwóynym nieszczęściem, wszyscy wielbią i troskliwość mieyscowey Zwierzchności w osobie naszego gorliwego Członka JW. Drake, i dziwią się zbawiennym wód Krzeszowskich przymiotom. Ale Towarzystwo Dobroczynności obowiązane iest wymienić naywyraźnieyszy skutek, iego mineralnego żywiołu, gdy iz liczby wspomnionych ubogich, Anna Bogdańska, dla dokuczaiącego rumatyzmu, w symptomach do paraliżu podobnego, od lat kilku, ledwo czasem na kulach przesuwać się mogąca, zupełnie uleczoną została. Tak odzyskawszy nóg władzę i nieiako nowe życie, wsparta pewnego Dobroczyńcy bezimiennego zasiłkiem, pożegnała z łzami wdzięczności Dom Opieki, i postanowiła łożyć nowe siły pracom swego powołania.

Wincenty Gołuchowski,
Viceprezes T. D.
Nowicki Jan, Z. S.

Z *Akwisgranu d. 1 Września.*

D. 29 Sierpnia przybył tu ze Spa Xżę Kanclerz Hardenberg i wysiadł do przygotowanego dla siebie domu Bettendorfa. Nazaiutrz w niedzielę stawione przed nim były wszystkie cywilne i woyskowe władze, iako też Duchowieństwo Katolickie i E-

ewangelickie. Uda on się z tąd do Engers przez Koblent.

Onegday przybył tu Naywyższy Prezes Minister Ingersleben; zabawi tu parę dni; wczoray znaydował się na sprawie kryminalney sądu tuteyszego.

Powozy N. Cesarza Austryiackiego przybyły iuż do Kolonii, a d. 4 tu są spodziewane.

Wychodzą tu rozporządzenia tyczące się utrzymania porządku podczas kongressu, i spodziewamy się także rozporządzenia względem naymuiących się służących którego istotna wymaga potrzeba.

Pałace dla Monarchow są iuż ostatecznie naięte, każdy za 10,000 fr. miesięcznie. Cesarz Rossyyski mieszkać będzie w pięknym wieyskim domu P. Heusch, o ćwierć mili od Akwisgranu, na drodze do Mastrychtu, który ma 100 okien, i w nader pięknym znayduie się położeniu. Dla Cesarza Austryiackiego naięto dom Brumera; nie iest ieszcze zupełnie gotowy, ale dzień i noc pracuią dla wystawienia go naywietnieyszym. Nie iest on wielki, ale wygodnie i gustownie urządzony. O 25 kroków od pałacu Cesarskiego naięty iest dla Króla Pruskiego dom Offermana. Jest on mały, ale w wykwintności i wygodnem urządzeniu przechodzi inne. Anglicy naięli prawie całą połać ulicy S. Piotra. Naypięknieysze pałace przeznaczone bydź maią dla Lorda Castlereagh i Xcia Wellingtona. Na przeciwko domów ulicy S. Piotra znayduie się fontanna, z którey leczący się goście piią ciepłą wodę. Stoi tam ustawicznie piękna dziewczena, która w czystych szklankach podaie gościom wodę.

Królewic Angielski Xże Kumberlandyi znayduie się teraz w Spa.

Z Meklenburga d. 2 Września.

Hr. Chrystyian Bernstorff, który w Berlinie wysoki otrzymał teraz urząd, był 13 lat Ministrem spraw zagranicznych w Kopenhadze, i dopiero w r. 1810 złożył ten urząd. Zastąpił iego mieysce Minister stanu P. Rosenkrantz.

Z Sztuttgardu d. 28 Sierpnia.

P. Struve, sprawuiący Rossyyskie interessa w Hamburgu, zabawił tu kilka dni. Królowa nasza rozmawiała z iego Małżonką o urządzeniu dobroczynnego towarzystwa w Hamburgu.

Z Frankfortu d. 30 Sierpnia.

Wczoray w wieczór przybył tu Xże Metternich, Minister związków zagranicznych N. Cesarza Austryiackiego Hr. a Buol-Schauenstein daie dziś dla niego wielki obiad, na który zaproszone iest całe tuteysze dyplomatyczne ciało.

Na posiedzeniu seymu Niemieckiego d. 20 b. m. zapadła następuiąca uchwała: 1) Podana przez członki Związku Niemieckiego ludność kraiów związkowych przyięta iest tymczasowo na następuiące pięć lat iako matrykuła Związku. 2) Ta matrykuła uważaną iest za skazówkę do stawić się maiącego woyska i pieniędzy z zastrzeżeniem iedynie kosztów na kancelaryią związkową. 3) Zasada podług którey po pięciu latach matrykuła ostatecznie bydź ma ułożoną, będzie przez wyznaczoną na to kommissyią przygotowaną, a po pięciu latach przez seym roztrząsnioną i uchwaloną.

Podług oznaymioney teraz urzędownie tabelli ludność wszystkich kraiów Związku Niemieckiego wynosi 30 mil. 94,050 ludzi, to iest Austryia 9,480,226, Prussy 7,923,439, Saxonia 1,200,000, Bawarya

3.560,000, Hanower 1,305,351, Wirtemberg 1,395,462, Baden 1,000,000, Elektorstwo Heskie 540,000, W. Xięstwo Heskie 619,500, Holsztyn i Lauenburg 21,580, Luxemburg 214,058, Brunświk 209,600, Meklenburg-Szweryn 358,000, Nassau 302,769, Sax-Weimar 201,000, Sax-Gota 185,682, Sax-Koburg 8 , 12, Sax-Meinungen 54,400, Sax-Hildburghausen 29,706, Meklenburg-Strelitz 71,769, Holsztyn i Oldenburg 217,709, Anhalt-Dessau 52,947, Anhalt-Bernburg 37,046, Anhalt Keten 32,454, Schwartzburg-Sonderhasen 45,117, Schwarzburg-Rudolfsztadt 53,937, Hohenzollern-Hechingen 14,500, Lichtenstein 5546, Hohenzollern-Sigmaringen 35,560, Waldek 51,877, Reuss starsza linija 2 ,255, Reuss młodsza linija 52,205, Schauburg-Lippe 24,000, Lippe 69,062, Hessenhomburg 20,000, Lubeka 40,650, Frankfort 47,850, Brema 48,500, Hamburg 129,800. Ogółem 30 mill. 94,050 dusz.

Od brzegów Menu d. 1 Września

Rządowa gazeta Badeńska pod d. 29 Sierpnia ogłosiła konstytucyą Wielkiego tego Xięztwa.

Elektór Heski ziedzie d. 5 b. m. z swoiemi Ministrami do Hanau.

Zmarły Prymas byłey ligi Reńskiey Dalberg założył w Wircburgu fondusz na pomnożenie biblijoteki tamteyszego uniwersytetu, który urósł teraz do 68,000 Ztr. Przez wdzięczność uniwersytet tamteyszy postawić uroczyście w bibliiotyce kazał iego marmurowe popiersie.

Xżę Leopold Koburski spodziewany iest w Bernie, gdzie znayduie się teraz iego siostra Wielka Xiężna Konstantynowa.

Dnia 14 i 15 Września 1818.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
Pszenicy	32	—	30	—	28	—	26	—
—Żyta	16	—	15	15	15	15	14	—
—Jęczmienia	12	—	11	—	9	15	8	15
— Owsa	7	—	6	15	6	—	—	—
— Jagieł	32	—	29	—	27	—	26	—
— Grochu	17	15	17	—	16	—	15	—
— Rzepaku	21	—	20	—	19	—	18	—

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 9 Września.

Czer. Zł. Hollenderski Szeinami. Zł. r.
Czer. Zł. Cesarski.
Moneta konwencyyna za 100. Złr. 220⅛

W Krakowie d. 14 Września.

Czer. Zł. Holl: monetą Courant	Złp. 19	gr. 6.
— detto Cesarski . . — —	18 —	27
Fryd. Pruskie . . . — .	33 —	10
Luidor . . . . — .	36 —	—
zoto frankowy . . . . — .	32 —	—
Szeiny Wiedeńskie za 100 —	225 —	—
Złoty ryński Szeinami . — .	1. —	23

DONIESIENIA

Podpisany Notaryusz Województwa Krakowskiego: w skutek postanowienia Rządu Królestwa Polskiego, na przełożenie Pełnomocnego J. C. K. Mci Kommisarza do Organizacyi W. M. Krakowa, wypadłego względem Oddziału Akt Notaryialnych tegóż Miasta z Okręgiem, od Akt teyże Natury Województwa Krakowskiego wyprowadzeniu stąd podległych, uwiadomia, interessowanych obywateli rzeczonego Miasta, iż tako we ich Akta Oryginalne w Notaryacie swym zeznane, W. Olearskiemu Notaryuszowi W. M. Krakowa, iako do tego urzędownie upoważnionemu, oddaie: a co się tycze Aktów wyłączonych od Extradycyi iako to: Testamentów, i Zobowiązań dwóstronnych ściągaiących się do Realności lub Osób w Królestwie Polskiem po tych niewyięte Extrakty, póki podpisany iest w Krakowie, zgłosić się do siebie, komu natem zależy, do woli zostawia, przekonany, iż w ciągu Lat 24 publiczney swey służby, dogodności dla szanownych Obywateli z zapomnieniem o sobie szukał, — W Krakowie d. 15 Września 1818.

A. Morkiewicz N. W. K.

Pisarz Trybunału I. Instancyi W. N. S. N. M. Krakowa i iego Okręgu podaie do wiadomości publiczney, iż Kamienica tu w Krakowie w Gminie V. przy ulicy Floryiańskiey pod L. 536 niegdy Elżbiety z Lenczowskich Lubienieckiey własna, a teraz do Sukcessorów teyże to iest W W. Michała Chronowskiego z mieszkania i z mieszkania niewiadomego, Zuzanny z Chronowskich Cnarzewskiey, Salomei z Chronowskich Kmitowy wdów pierwszey w Dobrach Siedlce Cyrkule Rzeszowskim Galicyi Austryackiey, drugiey w Niegowoyniczkach powiecie Pileckim Woiewództwie Krakowskim, tudzieść Anny z Chronowskich Zieleńskiey, Józefa Zieleńskiego, O W. M. K. Małżonki w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 37 zamieszkałych należąca, w którey mieszkaią Józef Rusnikiewicz Sklarz na dole, Zofia z Kitleńskich Wodzińska, na pierwszym piętrze, Piotr Bryliński, na drugim piętrze) przez publiczną licytacyią na żądanie W. Maryianny Kłossowskiey Panny doletniey iako iedyney po ś. p. Antonim Kłossowskim, byłym Patronie przy Trybunałach Krakowskich pozostałey Sukcessorki stanowczą sprzedaną zostanie, a to na satysfakcyią summy 2090 złp. 5 gr. w dobrey monecie wyrokiem 6 Trybunału Cywilnego I. Inst. Depar. Krakowskiego d. 3 Listopada r. 1815 ś. p. Antoniemu Kłossowskiemu, od wyż wyrażonych Sukcessorów zasądzoney. Protokół zaięcia tey Kamienicy z mocy wyroku wyż wyrażonego w d. 30 Stycznia r. 1816 prawnie wręczonego, a w wezwaniu exekucyynem dnia 6 Kwietnia r. 1816 dosłownie wpisanego uskutecznił W. Hilary Kudlicki, były na ten czas Kumornik, Woiewództwa Krakowskiego d. 11 Maia r. 1816, którego Aktu kopie JW. Grodzickiemu z zastępstwie Prezydenta Municypalności, W. Aloizemu Filipowiczowi Pisarzowi, Sądu Pokoiu Miasta Krakowa, oraz dłużnikom przez ś. p. Franciszka Słomskiego Woźnego, prawnie wręczonemi zostały. Protokół zaięcia Kamienicy w Xięgi hipoteczne byłego Depar. Krakowskiego Vol. I. na karcie 328 pod L. 54 d. 6 Czerwca r. 1816, a w Kancellaryi Tryb. I. Inst. W. N. I. N. M. Krakowa z Okręgiem w Xięgę I. zaięciow na karcie I. pod L. I. d. 15 Czerwca r. 1816 wpisanym iest.

Uskutecznienie sprzedarzy Kamienicy wyż wyrażoney popiera W. Felix Słotwiński, Patron przy Trybunałach Krakowskich w Krakowie przy ulicy Szerokiey w własney Kamienicy pod L. 78 zamieszkały.

Publikacyie warunków sprzedarzy teyże Kamienicy nastąpiły na Audyiencyi publiczney Tryb. I. Inst. W. N. I. N. M. Krakowa i iego Okręgu; pierwsza dnia 22 Sierpnia, druga dnia 10 Września, a trzecia dnia 25 Września r. 1816 do licytacyi przedstanowczey wyznaczonym był termin na dniu 15 Listopada r. 1816, która zodroczenia odbyła się w dniu 4 Stycznia r. 1817, a summa szacunkowa 9493 złp. iest ceną przysądzenia przygotowawczego, Termin do Licytacyi stanowczy wyznaczonym był na d. 28 Lutego r. 1817 teraz zaś zpowodu zaszłey śmierci: ś. p. Antoniego Kłossowskiego Patrona sprzedarz Kamienicy wyż wyrażoney na satysfakcyą swey należytości popieraiącego, mocą Wyroku Tryb: I Inst: W. N. I N. M. Krakowa, Jego Okręgu d. 4 Września r. b. zapadłego na d. 16 Października r. b. wyznaczonym iest. — Zbiór obiaśnień i warunki Licytacyi Kamienicy stanowczą zalicytować się maiącey w kancellaryi podpisanego są do przeyźrenia, które także przed rozpoczęciem Licytacyi na Audencyi Publiczney Trybunału odczytanemi będą.

Prezes Sądu Appellacyynego Wol. niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż Trybunał I Instancyi Wolnego z Okręgiem Miasta Krakowa (po uskutecznionym w moc Art. 116 Kodexu Cywilnego wyszukiwaniu Józefa Dukały w Okręgu zamieszkania tegoż i powyprowadzonych Inkwizycyach z Swiadków przez Sędziego Pokoiu Okręgu Wolnego Miasta Krakowa wydziału, II. w przytomności Woyta Gminy Balic zastępuiącego Prokuratora, z których wykazało się, że Jozef Dukała więcey od lat Czterech iest nie przytomny, i za ney o nim wiadomości nie ma: — na domaganie się Reginy Dukaliny wydanym pod dniem 14 Sierpnia 1818. Wyrokiem stosownie do Art: 119 Kod: Cyw. Jozefa Dukałę za nie przytomnego ogłosił. Co w skutek Art: 118. obwieszcza się — W Krakowie 31 Sierpnia 1818.

Piekarski.
Etgens Z. S.